

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού
Η Κ.Ο.Θ. επιχορηγείται και εποπτεύεται από το ΥΠ.ΠΟ.Α.

Διευθύντρια Κ.Ο.Θ.
Ζωή Τσόκανου

Αν. Διοικητική Διευθύντρια
Χρυσή Γκαρίπη

Ειδικό Ταμείο Οργάνωσης Συναυλιών (Ε.Τ.Ο.Σ.) της Κ.Ο.Θ.

Πρόεδρος
Ούβε Μάτσκε

Αντιπρόεδρος
Δημήτριος Χανδράκης

Μέλη
Θεοφάνης Καραγιώργος
Ελευθερία Παπαδημητρίου
Χαράλαμπος Χειμαριός

Διοικητικό προσωπικό:

Μαρία Νιμνή (Γραμματεία), **Μίνα Παπακωνσταντίνου** (Συνεργάτιδα Καλλιτεχνικής Διεύθυνσης), **Φίλιππος Χατζησίμου** (Υλοποίηση Καλλιτεχνικού Προγραμματισμού), **Νίκος Κυριακού** (Προβολή & Επικοινωνία), **Μανώλης Αδάμος**, **Έφη Τερζή** (Λογιστήριο), **Θεοδώρα Καραμανίδου** (Μουσική βιβλιοθήκη - αρχείο), **Δήμητρα Ασλάνογλου** (Εκπαιδευτικά Προγράμματα), **Έλενα Παράσχου** (Ταμείο), **Πέτρος Γιάντσης**, **Γιώργος Νιμής** (Φροντιστές), **Νικηφόρος Κάκογλου** (Κλητήρας)

Επιμέλεια εντύπου - κείμενα: **Νίκος Κυριακού**
Γραφιστική επιμέλεια: **Kitchen Was**
Εκτύπωση: **ΚΕΘΕΑ, Σχήμα & Χρώμα**

Απαγορεύεται η φωτογράφιση και η βιντεοσκόπηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας
Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά άνω των 6 ετών

Αίθουσα Δοκιμών Κ.Ο.Θ.
& Εκδοτήριο Κ.Ο.Θ.
Λ. Νίκης 73, 54622 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 257900
Fax. 2310 252035
E-mail: info@tssso.gr

Ε.Τ.Ο.Σ. της Κ.Ο.Θ.
Κτίριο Μονής Λαζαριστών
Κολοκοτρώνη 21,
56430 Σταυρούπολη
Τηλ. 2310 589156-9
Φαξ. 2310 604854

Εκδοτήριο Κ.Ο.Θ.,
Λ. Νίκης 73, 54622
Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 236990

www.tssso.gr

ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Ο Βασίλης Χριστόπουλος συνεργάζεται τακτικά με την Κ.Ο.Θ. από το 1998.

Ως **Διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών** από το 2011 έως το 2014 πιστώθηκε την πανθομολογούμενη άνοδο του καλλιτεχνικού επιπέδου της Ορχήστρας, η οποία, σε συνδυασμό με έναν καινοτόμο προγραμματισμό, οδήγησε στον διπλασιασμό των εσόδων από τα εισιτήρια μέσα σε μία τριετία δριμείας οικονομικής κρίσεως.

Ως **Κορυφαίος Αρχιμουσικός της Φιλαρμονικής της Νοτιοδυτικής Γερμανίας** στην Κωνσταντία (Konstanz) από το 2005 έως το 2015 αναγνωρίστηκε επίσης καθολικά για την σημαντική βελτίωση της ποιότητας του συνόλου. Υπό την διεύθυνσή του, η Ορχήστρα ξεπέρασε για πρώτη φορά στην ιστορία της τους 2.500 συνδρομητές (σε μία πόλη 85.000 κατοίκων).

Το ρεπερτόριό του στην όπερα καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα από το μπαρόκ έως τον 21ο αιώνα. Το 2016, διπύθυνε με μεγάλη επιτυχία την «Ηλέκτρα» του Ρίχαρντ Στράους στην Κρατική Όπερα της Έσσης, στο Βισμπάντεν της Γερμανίας. Συνεργάζεται τακτικά με την Ε.Λ.Σ. από το 1999.

Στις ορχήστρες που έχει διευθύνει συγκαταλέγονται η Φιλαρμονία του Λονδίνου, η Φιλαρμονική της Ραδιοφωνίας του Ανοβέρου, η Κρατική Φιλαρμονική της Νυρεμβέργης, η Νέα Φιλαρμονική της Ιαπωνίας, η Φιλαρμονική της Βρέμης, η Εθνική Ορχήστρα των Χωρών του Λίγηρα (Γαλλία), η Συμφωνική Ορχήστρα του Κουίνσλαντ (Αυστραλία), η Ορχήστρα Μοτσαρτέουμ του Ζάλτσμπουργκ και η Φιλαρμονική της Γερμανικής Ραδιοφωνίας.

Στην δισκογραφία του συμπεριλαμβάνεται η πρώτη ηχογράφιση κοντσέρτων του Νίκου Σκαλκώτα με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης που κυκλοφόρησε από την εταιρεία BIS το 2008. Ο δίσκος του, «Άριες Μότσαρτ», με την Γαλλίδα υψίφωνο Ζεραλντίν Καζέ και την Φιλαρμονική της Νοτιοδυτικής Γερμανίας, απέσπασε έναν χρυσόν Ορφέα από την διεθνή ακαδημία λυρικού δίσκου στο Παρίσι, ως η καλύτερη ηχογράφιση Μότσαρτ του 2009.

Το 2013, η Γαλλική Δημοκρατία ανένειμε στον Βασίλη Χριστόπουλο τον τίτλο του Ιππότη των Τεχνών και των Γραμμάτων.

φωτογραφία: Patrick Pfeiffer

Μόνο για Έγχορδα

ΠΑ 9/3/2018

ΕΝΑΡΞΗ 20:30

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ Α.Π.Θ.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΑ ΣΑΙΝΜΠΕΡΓΚ, ΤΣΑΪΚΟΦΣΚΙ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

Άρνολντ Σαίνμπεργκ (1874 -1951):
Εξαύλωμένη Νύχτα' για ορχήστρα εγχόρδων, έργο 4

διάλειμμα

Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι (1840 - 1893):
Σερενάτα για έγχορδα σε ντο μείζονα, έργο 48

Arnold Schoenberg (1874-1951): 'Εξαύλωμένη Νύχτα' για ορχήστρα εγχόρδων, έργο 4 **30'**

I. Sehr Langsam II. Breiter III. Schwer betont IV. Sehr breit und langsam V. Sehr ruhig

Ο Άρνολντ Σαίνμπεργκ είναι ένας συνθέτης που επηρέασε όσο κανείς άλλος τις μουσικές εξελίξεις του 20ου αιώνα, προσφέροντας διέξοδο στη μουσική δημιουργία με τις ανακαλύψεις του, όταν αυτή έφτασε σε αδιέξοδο με τους μεγάλους ρομαντικούς, οι οποίοι εξάντλησαν κάθε εκφραστικό μέσο. Ο Σαίνμπεργκ άνοιξε νέους δρόμους βγαίνοντας έξω από το πλαίσιο της κλασικής αρμονίας, με την αποκήρυξη της τονικότητας και των περιορισμών στη θεματική ανάπτυξη. Το αποκορύφωμα της προσφοράς του αποτέλεσε η ανακάλυψη του δωδεκάφθογγου συστήματος, που προσέφερε ένα ανεξερεύνητο ως τότε και χωρίς περιορισμούς δημιουργικό πεδίο, αν και οι επικριτές του επιμένουν ότι αυτό το σύστημα δεν μπορεί να παράξει μεγαλόπνοα έργα. Βεβαίως πλήρως το τίμημα των νεωτερισμών του με την απαξίωση και σε κάποιες περιπτώσεις τη κλείψι των συγχρόνων του, μέχρι να αναγνωρισθεί ευρέως η μουσική του ιδιοφυΐα.

Η *Εξαύλωμένη Νύχτα* είναι ένα σεξτέτο εγχόρδων σε υστερο-ρομαντικό ύφος, με έντονες εξπρεσιονιστικές πιεσιές. Συνδυάζει το πάθος και τον πλούσιο χρωματισμό του ύστερου ρομαντισμού με τις σκληρές συνηχίες και τις αλλόκοτες αποσπασματικές μελωδικές πιεσιές του εξπρεσιονισμού. Γραμμένο στο πρώτο στάδιο της καριέρας του Σαίνμπεργκ (1899), αποτελεί τη σημαντικότερη τονική δημιουργία του πρωτοπόρου συνθέτη, πριν προχωρήσει στις προαναφερόμενες συνθετικές καινοτομίες. Είναι εμπνευσμένο από το ομώνυμο ποίημα του Ρίχαρντ Ντέμλ και προδίδει τα φλογερά αισθήματα του νεαρού, τότε, Σαίνμπεργκ, για την αδερφή του δασκάλου του και μετέπειτα σύζυγό του Ματίλντ φον Ζεμλίνσκι. Αποτελείται από πέντε ενότητες σε αντιστοιχία με τις πέντε στροφές του ποιήματος και η μουσική του μεταφέρει το νόημα των στίχων, αποτελώντας ένα εξάισιο πρώιμο δείγμα προγραμματικής μουσικής. Το ποίημα περιγράφει δύο εραστές που περπατάνε μία νύχτα μέσα στο παγωμένο δάσος. Η γυναίκα εξομολογείται στον αγαπημένο της πως κουβαλά το παιδί ενός άλλου, που όμως δεν τον αγαπά πια. Αυτός της υπόσχεται πως θα σταθεί δίπλα της και θα το μεγαλώσει σαν δικό του. Στο τέλος φιλιούνται παθιασμένα και αφήνουν πίσω τους το παγωμένο δάσος, ατενίζοντας αισιόδοξα το μέλλον κάτω από τη λαμπρότητα του έναστρου ουρανού με το ολόγιομο φεγγάρι.

Το κοινό απαξίωσε το έργο στην πρεμιέρα του (1902) και αντέδρασε οργισμένα στην πολύ προχωρημένη για την εποχή αρμονική του γλώσσα, αλλά και στις σεξουαλικές αναφορές του. Η κυριότερη αντίδραση είχε να κάνει με τη χρήση μίας "ανύπαρκτης" ενάτης συχορδίας, που την ονόμασαν έτσι γιατί δεν είχε κατηγοριοποιηθεί ακόμη, οπότε απορρίφθηκε ως απαγορευμένη. Η αντίδραση του Σαίνμπεργκ ήταν σκωπτική: «Κι έτσι το έργο μου δεν μπορεί να παιχτεί, αφού κανείς δεν μπορεί να εκτελέσει κάτι που δεν υπάρχει». Ο Γκούσταβ Μάλερ, αντίθετα, καλός φίλος του Σαίνμπεργκ, ήταν από τους ελάχιστους που εκτίμησαν τις καινοτομίες της *Εξαύλωμένης Νύχτας*, επευφημώντας στην πρεμιέρα του έργου το νεαρό συνθέτη, μέσα σε μία σκοταρισμένη αίθουσα, όπου εκτοξεύονταν πανταχόθεν ύβρεις και ανταλλάσσονταν ως και γρονθοκοπήματα μεταξύ των θεατών! Ο Μάλερ τον εμπύχωσε με το μότο που χρησιμοποιούσε συνέχεια και για τον εαυτό του: «Θα έρθει κάποτε ο καιρός σου».

Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893): Σερενάτα για έγχορδα σε ντο μείζονα, έργο 48 **32'**

I. Pezzo in forma di sonatina: Andante non troppo - Allegro moderato II. Valse: Moderato - Tempo di valse III. Élégie: Larghetto elegiaco IV. Finale (Tema russo): Andante - Allegro con spirito

Η 'Σερενάτα για έγχορδα σε ντο μείζονα, έργο 48', γραμμένη το φθινόπωρο του 1880, είναι ένα κλασικό δείγμα του ύστερου ρομαντισμού, που καθλώνει με το μελωδικό και συναισθηματικό της πλούτο, αποτελώντας δικαίως μία από τις αγαπημένες δημιουργίες του Τσαϊκόφσκι. Τι συνέθεσε σκεπτόμενος το ένδαλμά του, τον Μότσαρτ, και σκοπεύοντας να γράψει κάτι τόσο μελωδικό και άρτιο, που να τον θυμίζει. Κυρίως ήταν η γοητεία που άσκησε πάνω του ο 'Μαγικός Αυλός', για άλλη μια φορά μετά από χρόνια, όπως έγραψε σε επιστολές του. Για να πετύχει το στόχο του βασίστηκε στη φόρμα της κλασικής σονάτας, ενώ σημείωσε στην παρτιτούρα πως 'όσο μεγαλύτερος ο αριθμός των εγχόρδων, τόσο το καλύτερο'. Ο τίτλος και η δομή του έργου βασίστηκε στις σερενάτες που τελειοποίησε ως είδος ο Μότσαρτ κατά τα πρώτα χρόνια διαμονής του στο Σάλτσμπουργκ, με τον Τσαϊκόφσκι όμως να κάνει αναφορές και σε πιο σύγχρονες σερενάτες με έναν δικό του τρόπο.

Το **πρώτο μέρος** είναι γραμμένο σε μορφή σονάτινας, κατά την έκφραση του δημιουργού του, και ξεκινά με μία αργή εισαγωγή φτάνοντας σε πλήρη ανάπτυξη. Ο Τσαϊκόφσκι μιμείται εσκεμμένα το στυλ του Μότσαρτ ή, σύμφωνα με μία άλλη άποψη, απλά φαντάζεται πως θα έγραφε ο ίδιος αν ζούσε εκείνη την εποχή. Η αργή εισαγωγή είναι ένα υπέροχο chorale που παρασύρει όλη την ορχήστρα. Το πρώτο θέμα του μέρους αναπτύσσεται με γρήγορα περάσματα από τα τσέλα πάνω σε ένα υπόστρωμα πιο αργών μερών από τα βιολιά και τις βιόλες. Το δεύτερο θέμα είναι μία συνεχής μουσική κίνηση με γρήγορα ανεβοκατεβάσματα, που επαναλαμβάνονται με μικρές διακοπές. Το chorale επανέρχεται στο τέλος με όλη του τη δύναμη για να κλείσει μεγαλοπρεπώς αυτό το μέρος.

Το διάσημο **δεύτερο μέρος** είναι ένα χαρακτηριστικό βαλς του Τσαϊκόφσκι με μία από τις πλέον όμορφες μελωδίες που έχει γράψει ποτέ. Έτσι προσθέτει στη σερενάτα του τον απαραίτητο χορό στο έργο, που στην εποχή του Μότσαρτ θα γινόταν μάλλον με ένα αριστοκρατικό μινουέτο. Ο Τσαϊκόφσκι απαιτεί από την ορχήστρα ευκινησία και κομψότητα χρησιμοποιώντας πολυάριθμες και ξαφνικές αρμονικές μετατοπίσεις, με μία αξιοθαύμαστη ενορχηστρική μαεστρία.

Το βαθιά εκφραστικό τρίτο μέρος είναι μία ελεγεία με σκοτεινές μελωδίες που προκαλούν έντονα συναισθήματα στηριζόμενες πάνω σε ένα σταθερό αρμονικό υπόβαθρο. Ξεκινά θυμίζοντας το προηγούμενο βαλς, ενώ προς το τέλος ο ήχος 'ξεθωριάζει' σταδιακά, μέχρι που η τελική συχορδία πλανάται στην ατμόσφαιρα σαν αερικό.

Το **φινάλε** ξεκινά αργά και υποτονικά παραπέμποντας σε ένα λαϊκό ρωσικό τραγούδι, όμως εξελίσσεται με φρενήρη ρυθμό στην πορεία, θυμίζοντας αυτή τη φορά ένα λαϊκό ρωσικό χορό. Ο στροβιλισμός αυτού του χορού υποχρεώνει την ορχήστρα να ακολουθήσει μία ολόένα πιο επίπονη διαδικασία, καθώς το κομμάτι τρίζεται συνεχώς και γίνεται όλο και πιο γρήγορο, με τον Τσαϊκόφσκι να καταφέρνει να φτάσει τον Μότσαρτ σε εφευρετικότητα και να γίνεται τελείως απρόβλεπτος. Εκεί που το κομμάτι φαίνεται να κορυφώνεται, ο συνθέτης επαναφέρει το γλυκόπικρο chorale της εισαγωγής, σε μια στιγμή που κόβει την ανάσα. Ο Τσαϊκόφσκι δεν επιθυμεί να τελειώσει έτσι, αλλά χρησιμοποιεί αυτή τη στιγμή ως μία μικρή παύση πριν το τελικό ξέσπασμα, που έρχεται με την ολική επαναφορά των ξέφρενων λαϊκών χορών. Έτσι αποκαλύπτει μία βαθύτερη σχέση μεταξύ του πληθωρικού λαϊκού χορού και του αριστοκρατικού θέματος της εισαγωγής.

Νίκος Κυριακού

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μόνο για Έγχορδα

ΠΑ 9/3/2018

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΑ ΣΑΙΝΜΠΕΡΓΚ, ΤΣΑΪΚΟΦΣΚΙ
ΕΝΑΡΞΗ 20:30 | ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ Α.Π.Θ.

Εισιτήρια

ΠΛΑΤΕΙΑ 15€ | ΕΞΩΣΤΗΣ 10€
ΜΕΙΩΜΕΝΑ 5€

20% έκπτωση για τους
κατόχους της IANOS CLUB CARD

Προώληση εισιτηρίων

ΕΚΔΟΤΗΡΙΟ Κ.Ο.Θ.
Λ. Νίκης 73, Θεσσαλονίκη
Τ. 2310 236990

Ακούτε κάθε Τρίτη 18:00-18:30 την εκπομπή
Η Κ.Ο.Θ. ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ
με τον Θανάση Γωγάδη,
από τον 9,58 fm και το Γ' Πρόγραμμα

www.tssso.gr

Χορηγοί Φιλοξενίας

MEDITERRANEAN PALACE
THE LUXURY HOTELS

GRAND HOTEL PALACE
THE LUXURY HOTELS

Χορηγοί Επικοινωνίας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

